

Yrityksen kehittämisavustuksen vaikuttavuus Etelä-Savon alueel- la ohjelmakaudella 2007 - 2013

Tämän selvityksen tavoitteena oli arvioida eteläsavolaisille pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyjen kehittämisavustusten vaikutuksia. Avustusta voi hakea yrityksen pitkän aikavälin kilpailukykyä parantavaan hankkeeseen, jolla on merkittävä vaikutus yrityksen kasvuun, teknologiaan, kansainvälistymiseen, tuottavuuteen tai liiketoimintaosaamiseen. Vaikuttavuutta arvioidaan muun muassa tarkastelemalla liikevaihdon kehitystä ja suhteuttamalla tuen määrä toteutuneeseen liikevaihdon kehitykseen. Lisäksi työllisyysvaikutuksia voidaan arvioida suhteuttamalla tuen määrä työpaikkojen syntyyn ja laskemalla ns. uuden pysyvän työpaikan hinta. Hankkeet luokitellaan myös toimialoittain ja yrityskokoluokittain ja analysoidaan näiden mukaan.

Tuetut yritykset

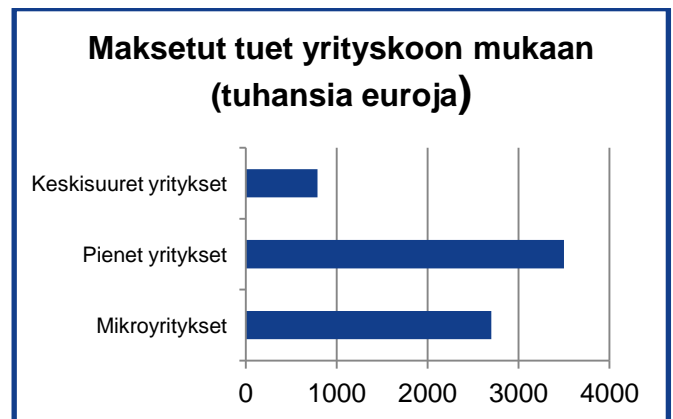
Kyseessä on väliarvio ohjelmakaudella 2007- 2013 tuetuista yrityksistä. Tarkkailun kohteena oli vain murto-osa ohjelmakaudella tuetuista hankkeista. Syy tähän on, että hankkeiden vaikutuksia seurataan osittain jälkikäteiskyselyn avulla, jonka yritykset täyttävät vasta kahden vuoden päästä hankkeen valmistumisesta. Näin ollen suuresta osasta hankkeista ei ole vielä tämän selvityksen aikana vastaanotettu jälkikäteiskyselyn mukaisia tietoja. Yhteensä tietoja saatiin 96 yrityksestä. Näistä 61 oli mikroyrityksiä, 31 pieniä yrityksiä ja 4 keskisuurta yritystä. Uusia yrityksiä joukossa oli 18 kappaletta. Toimialoittain yritykset oli jaettu seuraaviin ryhmiin: liike-elämän palvelut (18 kpl), matkailu (13 kpl), metallituotteiden valmistus (32 kpl), puutavara ja puuteollisuus (11 kpl), sosiaali- ja terveystoimintat (7 kpl) sekä muut toimialat (15 kpl). Muiden toimialojen ryhmä sisältää rakennus-, tekstiili-, elintarvike- ja muovialan yrityksiä, jotka omina ryhminään olisivat olleet liian pieniä selvitykseen. Selvityksen tuloksia tarkasteltaessa tulee muutoinkin suhtautua varauksella pienistä ryhmistä saatuihin tuloksiin. Keskimääräisesti hankkeiden kesto oli tuen myöntöhetkestä viimeisen maksuerän maksuhetkeen 400 päivää. Toisaalta vaihteluväli oli hankkeiden keston suhteen suuri.

Tukien määrä

Tukia maksettiin edellä mainituille yrityksille yhteensä noin 7 miljoonaa euroa. Keskimääräisesti hanke sai tukea noin 73 000 euroa. Pienimmillään hanke sai tukea noin 2200 euroa ja suurimmillaan noin 1,2 miljoonaa euroa. Pienet yritykset saivat tukea kokonaisuudessaan eniten ja keskisuuret yritykset

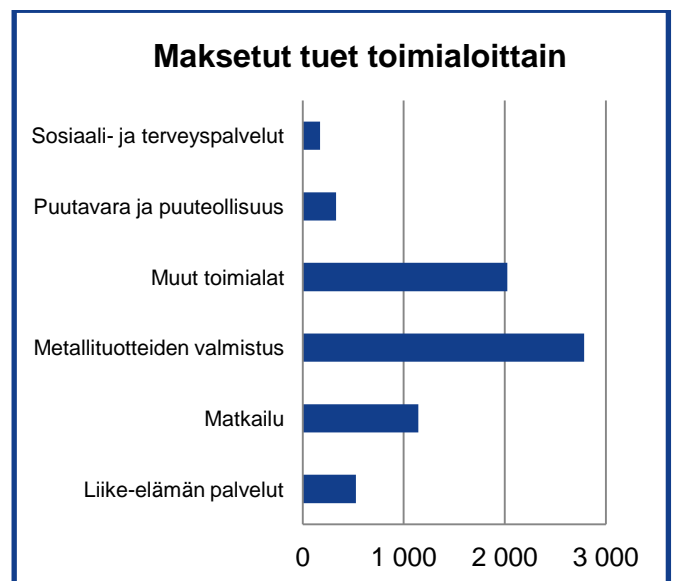
vähiten (johtuen luonnollisesti keskisuurten yritysten vähäisestä määrästä).

Maksetut tuet yhteensä kokoluokittain (tuhansia euroja)

Toimialakohtaisesti matkailualan yritykset saivat keskimääräisesti eniten tukea per hanke (noin 88 000 euroa). Kokonaisuudessaan eniten sai metallituotteiden valmistusta harjoittava ala. Alla on esitetty toimialakohtaisesti tuet tuhansina euroina.

Maksetut tuet yhteensä toimialoittain (tuhansia euroja)

Yritysten arvio liikevaihdon ja työpaikkojen lisääntymisestä suhteessa arvioon.

Yhteensä yritykset olivat arvioineet liikevaihdon lisääntyvän noin 41 miljoonalla eurolla lisäyksen ollessa todellisuudessa noin 24,5 miljoonaa. Keskiarvoisesti arvio lisäyksestä oli 432 000 euroa todellisen liikevaihdon lisäyksen ollessa keskimääräisesti 251 000 euroa.

Liikevaihto: Arvio ja toteuma yrityskokoluokittain (tuhansia euroja)

Liikevaihdon kasvu	Arvio	Toteuma
Mikroyritykset	187	66
Pienet yritykset	681	287
Keskisuuret yritykset	1025	1800

Liikevaihto: Arvio ja toteuma toimialoittain jaoteltuna (tuhansia euroja)

Liikevaihdon kasvu	Arvio	Toteuma
Liike-elämän palvelut	500	303
Matkailu	67	52
Metallituotteiden valmistus	526	287
Muut toimialat	598	248
Puutavara ja puuteollisuus	450	97
Sosiaali- ja terveystoimialat	122	150

Lisäksi uudet yritykset arvioivat liikevaihdon kasvavan noin 9,3 miljoonalla eurolla ja keskiarvoisesti noin 515 000 eurolla toteuman ollessa yhteensä noin 5,7 miljoonaa ja keskiarvoisesti 319 000 euroa. Yhteenvedon voidaan todeta, että yritysten arviot hankkeiden liikevaihtoa lisäävästä vaikutuksesta olivat suhteellisen optimistinen. Ainoana poikkeuksina olivat keskisuuret yritykset sekä sosiaali- ja terveystoimiala, jotka ylittivät arvionsa. Edellä mainituissa ryhmissä tulosta kuitenkin mahdollisesti väärin pieni havaintomäärä.

Yritykset olivat arvioineet myöntövaiheessa viennin lisääntyvän yhteensä noin 10 miljoonalla eurolla hankkeiden ansiosta. Todellisuudessa vienti lisääntyi noin 8,1 miljoonalla eurolla.

Hankkeiden työllisyyttä lisäävän vaikutuksen suhteen yritysten arvioissa oli huomattavissa selkeää toiveikkautta. Yhteensä uusia kokoaikaisia työpaikkoja arvioitiin syntyvän 283 toteutuneiden uusien työpaikkojen ollessa 149.

Työpaikat: Arvio ja toteuma toimialakohtaisesti

Työpaikat	Arvio	Toteuma
Liike-elämän palvelut	65	51
Matkailu	9	5
Metallituotteiden valmistus	78	46
Muut toimialat	84	29
Puutavara ja puuteollisuus	36	10
Sosiaali- ja terveystoimialat	11	8
Yhteensä	283	149

Työpaikat: Arvio ja toteuma jaoteltuna yrityskokoluokittain

Työpaikat	Arvio	Toteuma
Mikroyritykset	85	65
Pienet yritykset	192	70
Keskisuuret yritykset	6	14
Yhteensä	283	149

Tuen vaikutus liikevaihdon ja viennin lisääntymiseen sekä ns. uuden työpaikan hinta

Yrityksen kehittämisavustusta maksettiin yhteensä noin 7 miljoonaa euroa. Yrityksiä pyydettiin jälkikäteiskyselyssä arvioimaan, kuinka paljon hankkeen toteuttaminen kasvatti vuosittaisen liikevaihtoa. Yritykset arvioivat jälkikäteiskyselyssä tuetun hankkeen lisänneen liikevaihtoa yhteensä noin 24 miljoonaa euroa. Näin ollen yhdellä tukieurolla voidaan laskea olleen vaikutusta keskimääräisesti noin 3,5 euron liikevaihtolisäykseen.

Kun tehdään erilaisia jaotteluita toimialan ja yritysryhmien mukaan, huomataan, että vaikuttavuus vaihtelee huomattavasti. Tähän voi vaikuttaa yritysten pieni määrä tietyissä ryhmissä,

mutta toisaalta myös reaali maailman ilmiöt. Alla on laskettu taulukkoon jo toimivien yritysten suhteen, kuinka suureen liikevaihdon kasvuun yhdellä tukieurolla on ollut vaikutusta.

Liikevaihdon lisäys tukieuroa kohden	Toteuma
Mikroyritykset	1,6 €
Pienet yritykset	2,5 €
Keskisuuret yritykset	8,9 €

Uusille yrityksille maksettiin avustuksia noin 1,1 miljoonaa euroa. Tämän arvioitiin jälkikäteen vaikuttaneen noin 5,7 miljoonan euron liikevaihdon lisäykseen. Uusien yritysten kohdalla tukieurolla näyttäisi siis olevan vaikutusta noin 5,2 euron liikevaihdon kasvuun.

Toimialoittain vaikutukset ovat seuraavanlaiset:

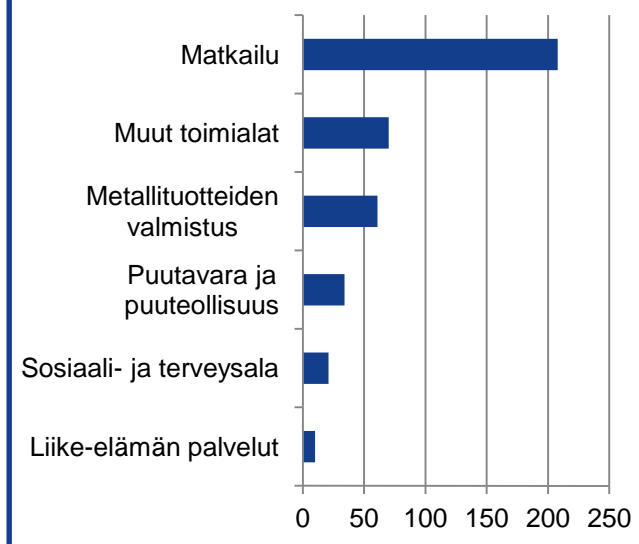
Liikevaihdon lisäys tukieuroa kohden	Toteuma
Liike-elämän palvelut	10,4 €
Matkailu	0,6 €
Metallituotteiden valmistus	4,3 €
Muut toimialat	1,9 €
Puutavara ja puuteollisuus	3,2 €
Sosiaali- ja terveystoimet	6,1 €

Yritykset arvioivat myönnetyn tuen lisäävän vientiä jälkikäteiskyselyssä noin 8 miljoonalla eurolla.

Liikevaihtotietoja vertailemalla nähdään, että hankkeen aikana yritysten liikevaihto kasvoi yhteensä hieman. Myöntövaiheessa yritysten liikevaihdon keskiarvo oli noin 1,8 miljoonaa euroa. Hankkeen loppuessa liikevaihto oli kasvanut 1,9 miljoonaan. Kyseinen kasvu ei kuitenkaan kerro välttämättä tuen vaikutuksesta vaan kasvuun ovat voineet vaikuttaa myös muut seikat. Lisäksi tuen kaikki vaikutukset eivät ole välttämättä vielä täysin näkyvissä hankkeen lopussa.

Työpaikkoja syntyi 149 kappaletta tarkastelun kohteena oleville yrityksille. Tästä voidaan laskea, että keskiarvo työpaikan hinnalle kaikki yritykset huomioiden on noin 47 000 euroa. Jo toimivissa mikroyrityksissä uusi kokoaikainen työpaikka syntyi 46 000 eurolla ja pienyrityksissä 59 000 eurolla. Vastaavasti työpaikka syntyi uusissa yrityksissä noin 27 000 eurolla. Toimialakohtaisesti Liike-elämän palveluita tarjoavat yritykset loivat työpaikkoja ns. halvimmalla kun matkailua harjoittavilla yrityksillä työpaikkoja syntyi suhteessa vähän myönnettyihin tukuihin nähden.

Työpaikan hinta toimialoittain

Yhteenveto

Kuten aikaisemmin todettu, yritykset ovat olleet lähes poikkeuksetta optimistisia ennustaessaan tuen vaikutuksia liikevaihtoa tai työpaikkoja lisäävänä tekijänä. Liikevaihdon suhteen tämä näkyy erityisesti puutavara ja puuteollisuuden yritysten arvioissa. Työpaikkojen lisääntymisen suhteen huomattava ero ennusteen ja toteuman välillä näkyi pienyritysten vastauksissa. Vaikuttavuuden kannalta parhaiten pärjäsi liike-elämän palveluita tarjoavat yritykset. Myös metallituotteiden valmistusta harjoittavien yritysten tulos on hyvä muihin aloihin nähden. Sosiaali- ja terveystoimintaa tarjoavien sekä keskisuurten yritysten lukema vaikuttaa myös hyvältä, mutta näiden ryhmien osalta tulosta ei voida pitää kovinkaan luotettavana vähäisten yritysmäärien takia. Matkailualan hankkeet pärjäivät kohtuullisen huonosti näillä mittareilla mitattuna. Toisaalta selvityksessä ei ollut mukana kovinkaan montaa matkailuhanketta. Lisäksi matkailualan yritysten ennusteet olivat kohtuullisen realistisia ennakkointivaiheessa. Lähtötasolla matkailualan yrityksillä on ollut myös muihin aloihin nähden vähemmän työntekijöitä. Huomionarvoista on myös, että matkailun investoinnit voivat hyödyttää myös muuta yritystoimintaa matkailupalvelujen kehittyessä.